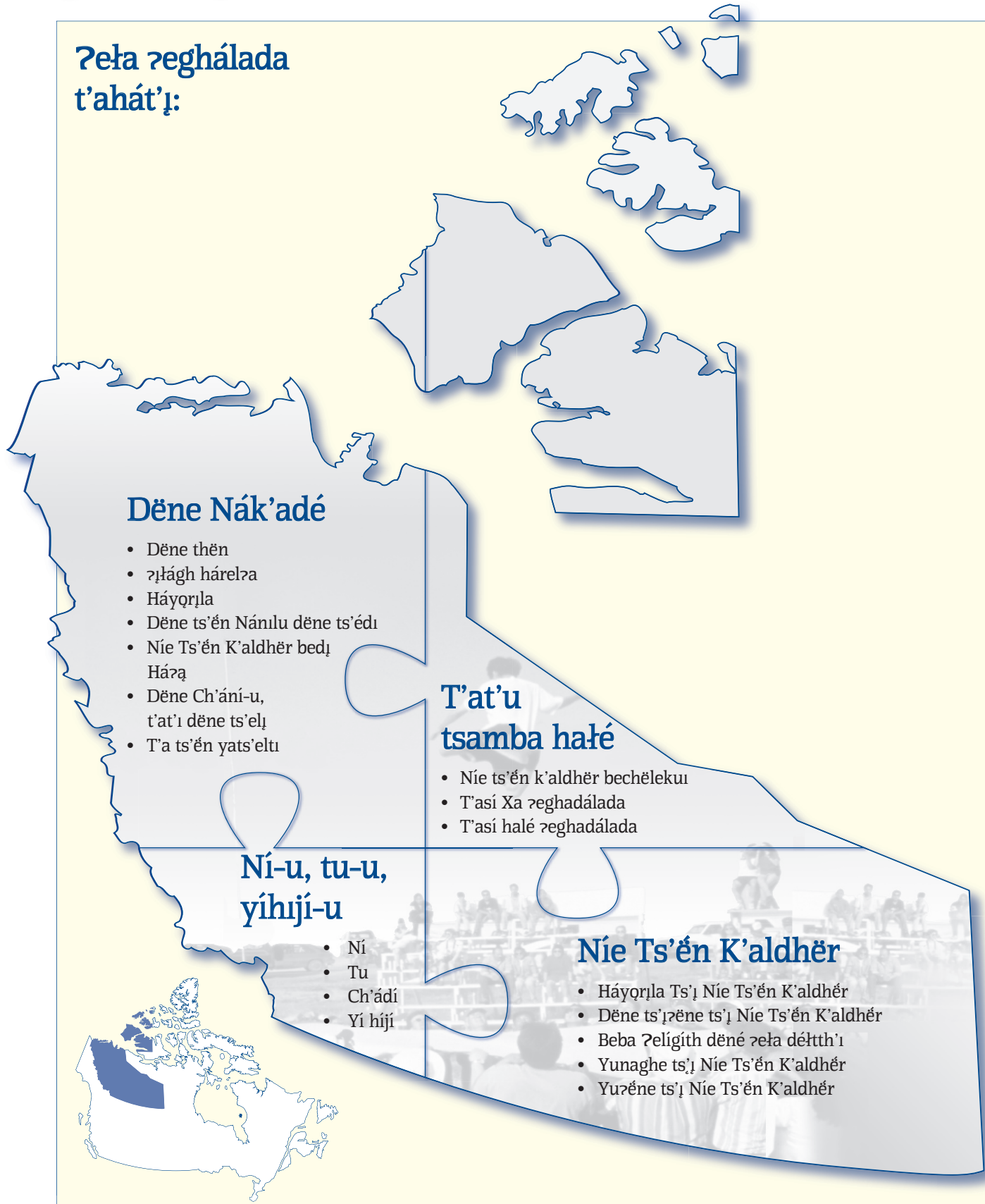

Dëne ʒedéldel na-u, Háyoṛɿla-u, Jadízı Nën tth'ı – ʒeɫa ʒeghálada

Jadízı Nën Ts'ën Níe Ts'ën K'aldhër T'at'u ʒeghálaihena Gha ʒereht'ıs

ʒeɫa ʒeghálada t'ahát'ı:

Dëne Náak'adé

- Dëne thën
- ʒı́ágh hárelʒa
- Háyoṛɿla
- Dëne ts'ën Nánılu dëne ts'édı
- Níe Ts'ën K'aldhër beɫı́ Háʒa
- Dëne Ch'ání-u, t'at'ı dëne ts'elı
- T'a ts'ën yats'eltu

T'at'u tsamba haɫé

- Níe ts'ën k'aldhër bechëlekıı
- T'ası́ Xa ʒeghadálada
- T'ası́ halé ʒeghadálada

Ní-u, tu-u, yihiji-u

- Nı́
- Tu
- Ch'adı́
- Yı́ hijı́

Níe Ts'ën K'aldhër

- Háyoṛɿla Ts'ı́ Níe Ts'ën K'aldhër
- Dëne ts'ı́ʒëne ts'ı́ Níe Ts'ën K'aldhër
- Beba ʒelı́gıth dëne ʒeɫa déłtth'ı́
- Yunaghe ts'ı́ Níe Ts'ën K'aldhër
- Yuʒëne ts'ı́ Níe Ts'ën K'aldhër

Beba ʒelı́gıth dëne ʒeɫa déłtth'ı́ yunéth xa t'a huhuréłʒa:

Dëne ʒedéldel na-u, ʒı́ágh hárelʒa-u, ʒeɫa ʒełts'éhedı-u, ʒeghadálada háyoṛɿla náts'edé beł'órethı́ lí xa.

T'a Ghár ʒeghálada:

ʒedëri t'a ghár ʒeghalada sı́, jadızı́ nën ts'ı́ Níe Ts'ën K'aldhër ʒeyı́ ghár ʒeghalana xa.

Dëne ʒedéldelna:

Jadızı́ nën dëne náradé sı́-u, nie ts'ën k'aldé-u, t'at'ı́ súgha nák'e náradé-u, ʒedegha k'aréldé xa ʒeghadálada.

ʒets'és'edı́:

Jadızı́ nën dëne náradé sı́, yet'ádórełthır lí xa ʒeɫa tsamba haɫé-u, súgha háʒa xa ts'ën ʒeghadálada.

Dëne Xél Hadi:

T'at'ı́ nie ts'ën k'aldhër dëne ba la hełtsı́-u, t'at'ı́ tsamba k'althır-u, t'at'ı́ dëne xél ʒeghalana sı́, gha ʒełtth'ı́-u dëne xél harelyı́ gha halnı́.

Dëne Besúdı́:

Harelyı́ dëne besúdı́-u, ʒestunéłııı-u, ʒełtth'ı́-u dëne ʒaldhën-u, tth'ı́ nuwenén besets'údı́.

T'at'ı́ dëne ts'elı́:

T'at'ı́ dëne ts'elı́-u, t'at'ı́ chani-u, jadızı́ náıde sı́, t'at'ı́ dën dáıdı́, ʒeyı́ xa ts'ën dënets'edı́.

ʒełtth'ı́ ʒenádhër:

T'at'ı́ nuweba ʒeghalada sı́, ʒełtth'ı́ ʒenádhër-u, nánelʒı́lu, ʒełk'ıs dëne ʒaldhën-u, tth'ı́ nie ts'ën k'aldhër bechëlekıı nezuı́-u, harelyı́ dëne ʒełk'ıs huhułtá-u ʒeghadálana.

T'a Té Beł'óreʒa Sı́:

ʒedëri dı́ nie ts'ën k'aldhër háłʒa sı́, denı́ bebeba t'a té beł'óreʒa sı́, háıhedı́. ʒedëri t'at'ı́ yek'e ʒeghadálaihena xa hehedı́ sı́, harelyı́ dëne ʒełts'éradı́ ʒı́hı́ t'a, haɫé xa.

1. Dëne ʒedets'edı́ xa bet's'edı́ – háyoṛɿla náıde sı́, t'a nuwets'ën halı́

- ʒereht'ıs hurı́ldën – t'at'ı́ sekıı-u, ʒalmeth honel'tën sı́, deʒáqs nezu ʒalne;
- Dëne k'énéłt'e kı́e dólı́ – kı́e hanı́nı́l-u, tth'ı́ t'a kı́e dábet's'ı́le sı́;
- Súgha-u náak'ats'edé – t'at'a dëneba hunı́la sı́ beghadálı́-u, dëneba huzı́ ts'ën xa náak'ats'edé; tth'ı́
- Háyoṛɿla náts'edé sı́, ʒedegha k'ats'eldé-u, ʒełts'éradı́ – háyoṛɿla ʒedegha k'ats'eldé xa límashı́ koth haɫé.

2. Yunaghe ts'ı́ Níe Ts'ën K'aldhër xél chu, dëne ts'ı́ʒëne ts'ı́ nie ts'ën k'aldé xél nezu senıt'ágh

- Jadızı́ nën nie ts'ı́ t'ası́ náłts'ı́ sı́ t'a tsamba haɫé sı́ beł'órethır – Canada k'éyagh ʒedëri xa tsamba nuwet'ale xa límashı́ besenáyatu xa;
- T'a nótle sı́ bek'e ʒeghalada xa – ní gha nádat'ı́-u, dëne ʒedegha k'aréldé xa nıt'á-u; tth'ı́
- Jadızı́ nën dëne ʒedegha k'aréldé-u, ʒedéldelı́-u gha nádatı́ sı́ xél nuwe nën k'e t'at'ı́ ʒeghalada sı́ denı́ beghár xa – t'at'ı́ t'ası́ k'e ʒeghalada sı́, ʒeyı́ xa yatı́ nılye xa.

3. T'at'ı́ tsamba haɫé-u, tth'ı́ t'at'ı́ háłʒa sı́ net'ı́

- Dı́ t'at'ı́ tsamba haɫé sı́, ʒeyı́ beghał thëne tsamba haɫé xa burédzagh – tsamba haɫé xa dëne ts'edı́-u, t'ası́ huneshe-u, łue gha náts'edé-u, tth'ı́ deʒéñıt'e tourist náıdı́l xa suhúlye;
- Húrenı́-u, tsamba haɫé lí xa senıt'a – háyoṛɿla t'at'ı́ háłʒa sı́-u, tth'ı́ dzéts'edıl nezu háłʒa;
- Jadızı́ nën t'ası́ t'arıłtı́ sı́, k'áʒo ʒełme – dzéts'edıl k'áʒo nııı-u, tles t'arıłtı́ náni-u, beyágh yatı́-u, ní -u; tth'ı́

- Beyé gásłın hıt'ı́ xa nıt'á sı́, jadıs t'é beł'órethır xa – jadıs dëne náradé sı́, la xa hodánel'tën-u, ʒedëri Mackenzie Valley Pipeline haɫé xa snı́ sı́, beł'á tsamba dáts'el'tsı́-u.

4. Nı́-u, Tu-u, badı́

- Yı́ hijı́-u, tu-u, dechı́ yágh-u, nı́-u badı́-u, bek'anı́ – ní besets'údı́-u, beł'át'ı́-u, bet's'ı́ t'ası́ náłtsı́;
- ʒaté nezu beł'á kún dek'ën beł'át'ı́ ʒeyı́ xa ts'ën ʒeghalada – detıl-u, nezu beł'át'ı́ kún dek'ën-u, tth'ı́ bek'enełʒa badı́; tth'ı́
- Jadızı́ nën ní tsı́dhër dáıle sı́, sedánelyé – yunaghe ts'ı́ nie ts'ën k'aldhër jadızı́ nën k'e ní ts'éłde híle sı́, ʒeghá senoyúle.

T'at'ı́ Beghálada Xa:

ʒedëri t'a beł'óreʒa snı́ sı́, t'at'ı́ bek'e ʒeghalada xa sı́, háadı́.

Níe Ts'ën K'aldhër Bechëlekı́ T'at'ı́ ʒeɫa ʒeghadálaihena Xa:

